

Beslutningsforslag nr. B 294

Folketinget 2020-21

Fremsat den 15. april 2021 af Morten Messerschmidt (DF), Liselott Blixt (DF), Rene Christensen (DF),
Kristian Thulesen Dahl (DF) og Peter Skaarup (DF)

Forslag til folketingsbeslutning
om afholdelse af en vejledende folkeafstemning om epidemiloven

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2021 at afholde en vejledende folkeafstemning om epidemiloven.

Bemærkninger til forslaget

Regeringens lovforslag nr. L 134 (epidemiloven) blev fremsat den 22. december 2020 og vedtaget den 23. februar 2021. Selv om der har været en vis folkelig interesse for loven, er det forslagsstillernes opfattelse, at den store og brede befolkning slet ikke har opdaget, hvilken lovgivning der er vedtaget med epidemiloven, og at denne lov på mange måder kan være problematisk i forhold til retssikkerheden. Forslagsstillerne mener derfor, at befolkningen bør gives mulighed for at tage stilling til epidemiloven ved en vejledende folkeafstemning, der afholdes efter ca. 6 måneders oplysning og debat om loven.

Epidemiloven indeholder både magtbeføjelser, mangel på mindretalsbeskyttelse, mangel på parlamentarisk kontrol, mangel på erstatning ved ikkeekspropriative indgreb og mangel på domstolsprøvelse af påbud om tvangsundersøgelse og tvangsbehandling. Særlig problematisk er det ifølge forslagsstillerne, at

- loven giver politiet ret til under anvendelse af den fornødne magt at sikre, at påbud efter loven gennemføres og opretholdes (§ 22),
- der mangler en mindretalsbeskyttelse, der indebærer, at to femtedele af Folketinget (mindst 72 medlemmer) kan modsætte sig en ministers forslag om udmøntning af en bemyndigelse i loven,
- der ikke alene mangler en parlamentarisk kontrol med udmøntningen af visse bemyndigelsesbestemmelser i loven, men også med individuelle påbud, som Styrelsen for Patientsikkerhed kan meddele om indlæggelse (§ 14) og behandling (§ 18),
- der mangler en erstatningsmulighed for foranstaltninger, der ikke er ekspropriative (der burde være mulighed for at yde erstatning, hvis f.eks. en person har lidt et dokumenteret tab som følge af en foranstaltning efter loven), og
- der mangler en automatisk domstolsprøvelse i tilfælde, hvor borgere er blevet påbudt tvangsundersøgelse (§ 13) og/eller tvangsbehandling (§ 18), hvilket kan foregå ved en magtanvendelse.

Bekymringer og forbehold for loven

Juraprofessor ved Københavns Universitet og forsker i katastroferet Kristian Lauta ser hele processen omkring tilblivelsen af den nye epidemilov som rodet: »Problemet med at vedtage en så omfattende og indgribende lov under de forhold, som vi er i nu, er, at alle de stemmer, vi skal have ind i debatten, er travlt beskæftigede med faktisk at håndtere den krise, vi er midt i,« udtalte Kristian Lauta i Information den 22. februar 2021 i artiklen »Efter rodet proces: Ekspert foreslår i 11. time at udskyde epidemilov«. Desuden udtalte han i samme artikel: »Konsekvensen er, at vi får øget risiko for, at loven kan misbruges i fremtiden, og at vi potentielt får sænket retssikkerheden for den enkelte borger. Den her lov handler ikke om covid-19, men om alle fremtidige regeringers håndtering af alle fremtidige epidemier. Det stiller helt andre krav til, hvordan vi bør diskutere den«.

Derudover kunne Jyllands-Posten den 18. februar 2021 i artiklen »Tilbageholdte papirer afslører styrelses forbehold mod tiltag i ny epidemilov« beskrive, hvordan regeringen i månedsvis har ligget inde med Sundhedsstyrelsens faglige rådgivning om epidemitiltag uden at dele disse forbehold med Folketinget. Følgende fremgår af artiklen:

»Sundhedsstyrelsen, den øverste sundhedsfaglige myndighed i landet, undsiger i dokumenterne flere af de tiltag, som den nye lov indeholder – f.eks. besøgsforbud på landets plejehjem. Allerede i september skrev styrelsen, at det bør overvejes, om sådan et forbud kan gøres gældende i forhold til ældre, som bor i egen plejebolig, og som kan lukke en ægtefælle ind ad hoveddøren.

»Ud fra et sundhedsfagligt perspektiv afspejler ovenstående en situation, som kan ligestilles med at bo i samme husstand, hvor man jo heller ikke vil begrænse adgang for f. eks. ægtefæller,« lød det.

Sundhedsstyrelsen har også undsagt en helt ny beføjelse, som åbner for, at hele forsamlinger – f.eks. festgæster og fodboldfans – kan påbydes at gå i isolation, hvis de har været et sted med smitte. Styrelsen kan ikke se, »hvilken forskel sådanne regler skal kunne gøre« i praksis. Alligevel er det ved at blive vedtaget. Styrelsen anbefaler også at videreføre muligheden for tvangsvaccination, som et politisk flertal ellers er ved at afskaffe.

Sundhedsstyrelsens faglige bidrag har ligget i Sundhedsministeriet siden efteråret 2020, men kommer først frem nu – blot få dage før epidemilovens planlagte vedtagelse i Folketinget.

K og EL kritiserer, at det ikke er blevet lagt frem før nu.«

Den bekymring, som juraprofessor Kristian Lauta udtrykker, og Sundhedsstyrelsens forbehold for forskellige tiltag i epidemiloven bør ifølge forslagsstillerne tages alvorligt. Det er bl.a. sådanne bekymringer og forbehold, der gør, at forslagsstillerne ønsker, at der afholdes en vejledende folkeafstemning om epidemiloven, ikke fordi forslagsstillerne bestrider, at Folketinget selvfølgelig er i sin gode, legitime ret til at tromle loven igennem Folketinget med endog ganske komfortable flertal, men simpelthen for at sikre, at man blandt danskerne har en følelse af at være blevet taget med på råd.

Vejledende folkeafstemninger

Grundloven omtaler ikke vejledende folkeafstemninger, så derfor kan Folketinget til enhver tid beslutte at afholde en sådan, hvor Folketinget spørger vælgerne til råds. Som det fremgår af ordet vejledende, har politikerne ikke pligt til at følge vælgerne afgørelse og er ikke bundet af udfaldet af en sådan afstemning. Skal beslutningen være bindende, må man følge grundlovens bestemmelser.

En vejledende folkeafstemning er kun blevet brugt af Folketinget én gang, nemlig i 1986, hvor vælgerne stemte om Danmarks tiltrædelse af EF-pakken. Resultatet blev, at Danmark tiltrådte EF-pakken (ft.dk).

Skriftlig fremsættelse

Morten Messerschmidt (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om afholdelse af en vejledende folkeafstemning om epidemiloven.

(Beslutningsforslag nr. B 294)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.